

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Štěpána Výborného a Jana Kratochvíla ve věci navrhovatele: **D.K.**, proti odpůrci: **Úřad městské části Praha 8**, se sídlem Zenklova 1/35, Praha 8, za účasti 1) volební strany č. 1 „Česká strana sociálně demokratická“, se sídlem Hybernská 1033/7, Praha 1, a 2) volební strany č. 2 „PATRIOTI PRO PRAHU 8“, se sídlem Řešovská 519/1, Praha 8, v řízení o návrhu na neplatnost hlasování a neplatnost volby kandidáta do Zastupitelstva městské části Praha 8, konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018,

t a k t o :

I. Volba kandidáta volební strany č. 2 „PATRIOTI PRO PRAHU 8“, zapsaného pod č. 8 P.J., pro volby do Zastupitelstva městské části Praha 8, konaných ve dnech 5. a 6. října 2018, je neplatná.

II. Počet mandátů volebních stran získaných ve volbách do Zastupitelstva městské části Praha 8 konaných ve dnech 5. a 6. října 2018 se nemění.

III. Pořadí náhradníků u volební strany č. 2 „PATRIOTI PRO PRAHU 8“ se mění tak, že stávající náhradníci č. 6 až č. 42 se posouvají o jedno místo dopředu.

IV. Návrh na neplatnost hlasování a neplatnost volby kandidátů se ve zbytku zamítá.

V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Navrhovatel se podaným návrhem domáhá vydání usnesení, kterým by soud rozhodl o neplatnosti voleb do Zastupitelstva městské části Praha 8 (dále jen „Zastupitelstvo“) konaných ve dnech 5. a 6. října 2018 a o neplatnosti volby kandidátů.

Navrhovatel uvádí, že z výsledku hlasování ve volebním okrsku 8084 vyplývá, že kandidáti navržení volební stranou Česká strana sociálně demokratická umístění na 1. až 23. místě získali ve volbě 6 až 12 platných hlasů, kandidáti na místě 24. až 45. mají uveden zisk 0 hlasů. Podobně navrhovatel poukazuje na skutečnost, že z výsledku hlasování ve volebním okrsku 8084 vyplývá, že kandidáti navržení volební stranou PATRIOTI PRO PRAHU 8 umístění na 1. až 44. místě získali ve volbě 29 až 38 platných hlasů, avšak kandidát na 45. místě má uveden zisk 0 hlasů. Vzhledem ke způsobu hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí je dle navrhovatele velmi nepravděpodobné až nemožné takové hlasování voličů a zjevně se jedná o nesprávně zjištěný výsledek hlasování volební komisí volebního okrsku 8084.

Dále navrhovatel namítá, že volební strana PATRIOTI PRO PRAHU 8 navrhla na 8. místě kandidátní listiny P.J., který měl na volebním lístku uvedený trvalý pobyt P. 6,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.

tedy tento kandidát zjevně nesplňoval podmínku volitelnosti stanovenou v ustanovení § 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, neboť v době konání voleb neměl trvalý pobyt na území městské části Praha 8, a přes tuto skutečnost byly při zjišťování výsledku voleb pro volební stranu PATRIOTI PRO PRAHU 8 započítány platné hlasy i pro tohoto kandidáta.

II.

Odpůrce k údajně nesprávně zjištěnému výsledku hlasování v okrsku 8084 uvedl, že i v případě potvrzení chybného započtení hlasů pro navrhovatelem uvedené kandidáty, by tato skutečnost neměla být natolik intenzivní, aby mohla být konstatována neplatnost voleb do Zastupitelstva.

K druhé námitce odpůrce konstatoval, že v rámci registračního procesu přezkoumal podanou kandidátní listinu a vzhledem k tomu, že byla podána v zákonné lhůtě, nevykazovala žádné vady a splňovala všechny náležitosti uvedené v § 22 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), rozhodl o její registraci. Úřad přitom ověřil osobní údaje kandidátů uvedené na prohlášeních kandidátů, přičemž kandidát P.J. ve svém prohlášení konstatoval, že mu je známa překážka volitelnosti, a že překážka (trvalý pobyt) pomine ke dni voleb do Zastupitelstva. Úřad není nadán zákonnou pravomocí, která by umožňovala kandidáta, který je po pravomocném zaregistrování kandidátní listiny uveden na hlasovacím lístku, z hlasovacího lístku vyškrtnout, či nějakým způsobem určovat pravidla, dle kterých mu nebudou započítávány hlasy, které od voličů obdrží. Volební zákon nedává registračnímu úřadu jakékoliv oprávnění či povinnost splnění pominutí překážky ověřovat či kontrolovat, včetně jakéhokoliv zásahu do procesu samotného již probíhajícího hlasování voličů či následného zjišťování výsledků voleb okrskovou volební komisí. Je zcela jednoznačné, že toto právní vakuum nemohlo být ze strany odpůrce řešeno.

III.

Účastník 2) ve svém vyjádření k návrhu uznal, že v případě kandidáta P.J. došlo k pochybení, neboť tento kandidát si do doby konání voleb nezajistil trvalý pobyt v obvodu městské části, v níž kandidoval. Účastník 2) však zdůraznil, že se nejednalo o lež či účelové matení voličů, a podotkl, že na sociálních sítích se strana za toto pochybení omluvila.

IV.

Soud při posouzení návrhu vyšel z následující právní úpravy:

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) za podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

Podle § 5 odst. 1 volebního zákona členem zastupitelstva (...) městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy může být zvolen ten volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního

práva podle § 4 odst. 2 písm. a) a b) a který je v den voleb v tomto městském obvodu nebo městské části přihlášen k trvalému pobytu.

Podle § 60 odst. 1 volebního zákona podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, (dále jen „navrhovatel“). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

Podle § 60 odst. 2 volebního zákona návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování.

Podle § 60 odst. 3 volebního zákona návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.

Podle § 60 odst. 4 volebního zákona návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.

IV. a)

Soud se nejprve zabýval tvrzenou nesprávností zjištěného výsledku hlasování ve volebním okrsku 8084.

Soud předně uvádí, že z obsahu navrhovatelovy argumentace vyplývá, že se domáhá vyslovení nikoli neplatnosti voleb (jak uvádí ve svém petitu), nýbrž neplatnosti hlasování. V případě návrhu na neplatnost voleb je třeba vycházet z toho, že pojmově se nemá jednat o případy neplatnosti hlasování, ani o neplatnost volby kandidátů, tzn. protiprávnosti vztáhnutelné jen na osoby některých kandidátů. Jedná se tedy o situace zásadní protiprávnosti pojící se k volbám jako celku. Mohlo by se jednat o případy, kdy volby nebyly řádně vyhlášeny (resp. neměly se vůbec konat), konaly by se v nesprávných volebních obvodech, některá z volebních stran by byla fakticky zcela vyloučena z volebního klání (např. by její kandidáti byli protiprávně zbaveni osobní svobody) anebo by se jednalo o zásadní porušení pravidel volební kampaně. Naopak návrh na vydání rozhodnutí o neplatnosti hlasování by měl dopadat na případy týkající se teprve samotného aktu hlasování a zjišťování volebních výsledků (srov. Potěšil, L.: Soudní řád správní: komentář. Praha: Leges, 2014, s. 835 – 837). Z navrhovatelovy argumentace je přitom zřejmé, že nenapadá protiprávnost voleb jako celku, nýbrž brojí proti způsobu zjištění volebních výsledků ve volebním okrsku 8084. Proto soud předložený návrh posuzoval jako návrh na neplatnost hlasování; tato skutečnost však neměla žádný vliv na rozsah či způsob vypořádání návrhu ze strany soudu.

K podstatě navrhovatelovy argumentace soud nejprve zdůrazňuje, že z judikatury správních soudů a Ústavního soudu vyplývá, že volební proces je založen na jeho neopakovatelnosti. Voliči se vždy rozhodují podle aktuální situace a nálady ve společnosti, jsou ovlivněni volební kampaní a opakování voleb proto vždy znamená konání voleb nových, za zcela odlišných okolností, než byly ty původní. Neplatí tedy, že konáním nových, případně opakovaných voleb dojde k prověření skutečné vůle voličů, a tedy k odstranění původních pochybností. Tyto nové volby jsou totiž vždy originální a tím, že v

nich zvítězí někdo jiný než ve volbách původních, vůbec nemusí být potvrzeno, že původní volby byly vyhodnoceny chybně. Volební soud proto musí být při úvahách o zrušení volebního výsledku velmi zdrženlivý. Ke zrušení by měl přistoupit jen tehdy, dospěl-li k pevnému přesvědčení, že bez zjištění nezákonnosti by s největší mírou pravděpodobnosti volby dopadly odlišně (shodně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2010 č.j. Vol 67/2010 - 47). Žádný soudní zásah totiž nesmí ohrozit svobodné vyjádření názorů lidu při volbě svých zástupců a musí odrážet, resp. nemařit snahu o zachování integrity a účinnosti volební procedury, zaměřené na zjištění vůle lidu prostřednictvím všeobecných voleb. Následné zpochybňování výsledků voleb bez prokázání závažných volebních vad hrozí podryváním demokratické legitimacy zvolených zastupitelských orgánů a aktů, které přijímají. Byla-li vůle lidu svobodně a demokraticky vyjádřena, žádné následující zásahy nemohou tento výběr zpochybnit, s výjimkou existence přesvědčivých důvodů v zájmu demokratického pořádku (nález Ústavního soudu ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. III. ÚS 3673/14)

Procesní úprava volebního soudnictví a postup v takovém řízení tedy stojí na vyvratitelné domněnce, že volební výsledek odpovídá vůli voličů a při přezkumu výsledků voleb soud vychází z presumpce správnosti závěrů jednotlivých okrskových volebních komisí, nebyl-li v konkrétním případě prokázán opak (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 82/2006 – 51 nebo č.j. Vol 67/2010 – 47). Proto také je povinností toho, kdo volební pochybení namítá, předložit důkazy k jejímu vyvrácení (viz nález Ústavního soudu ze dne 26. ledna 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04). Zároveň ale Nejvyšší správní soud připustil, že striktní požadavek na předložení relevantních důkazů navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, kteří nejsou účastní sčítání hlasů volebními komisemi. Stále však platí, že aby soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v konkrétním případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb (usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 82/2006 – 51).

Žádnou takovou zvlášť významnou indicii soud v nyní posuzované věci neshledal.

Soud předně poukazuje na skutečnost, že navrhovatel nepředložil žádné tvrzení, které by jednoznačně svědčilo chybně zpracovanému výsledku hlasování ve volebním okrsku 8084. Navrhovatel především netvrdil, že by on sám (či jiná, jemu známá osoba) pro jednu z uvedených volebních stran hlasoval. Dle soudu by toto tvrzení představovalo základní předpoklad pro vyvolání pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb, neboť by svědčilo skutečnosti, že údajně opomenutí kandidáti na kandidátních listinách měli minimálně jeden hlas získat. Navíc soud připomíná, že správnost sčítání hlasů kontroluje podle § 40 odst. 8 volebního zákona předseda okrskové volební komise. Navrhovatel však nedoložil a ani netvrdí, že by ve zmiňovaném okrsku, kde dle jeho názoru došlo k neodůvodněným rozdílům, předseda okrskové volební komise na tuto činnost rezignoval a předpokládanou kontrolu neprováděl.

Zároveň soud připomíná, že ve volbách do obecního zastupitelstva není vyloučeno, aby jednotliví kandidáti nacházející se na kandidátní listině volební strany měli rozdílný počet hlasů, neboť dle § 34 odst. 4 volebního zákona volič může na hlasovacím lístku označit křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce s kandidáty volební strany nejvýše jednu volební stranu a zároveň může označit v rámečku před jménem kandidáta křížkem další

kandidáty, pro které hlasuje, a to v libovolných samostatných sloupcích, ve kterých jsou uvedeny ostatní volební strany. Takto volí předně jednotlivě označené kandidáty, dále tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu členů zastupitelstva, kteří mají být zvoleni, a označených jednotlivých kandidátů, a to v pořadí, v němž jsou kandidáti označené volební strany uvedeni v jejím sloupci. Proto za situace, kdy volič zvolí (křížkem označí) jednu volební stranu a dále označí křížkem další jednotlivé kandidáty, získá jím zvolená volební strana o tolik hlasů méně, kolikrát volič zvolil (označil křížkem) kandidáty jiných volebních stran. A jelikož se tyto hlasy „odečítají“ volebním kandidátům volební strany dle jejich pořadí na kandidátní listině v opačném pořadí, může snadno nastat situace, že kandidáti nacházející se na chvostu kandidátní listiny získají méně hlasů nežli kandidáti nacházející se na volební kandidátce před nimi. Proto i tato skutečnost zmírňuje intenzitu pochybností o správnosti vyhlášeného výsledku voleb, neboť nelze vyloučit, že díky systému hlasování, byl skutečně zaznamenaný volební výsledek jednotlivými kandidáty dosažen.

Pro posouzení této části návrhu však bylo pro soud stěžejní, že navrhovatelem tvrzená protizákonnost neměla a ani nemohla mít příčinný vztah k výsledkům hlasování do Zastupitelstva a nedosáhla intenzity tak zásadní, aby mohla výrazně zpochybňovat vyhlášené výsledky. Jak je zřejmé z údajů ze zápisu o výsledku voleb do Zastupitelstva poskytnutým odpůrcem, Česká strana sociálně demokratická obdržela ve volbách do daného Zastupitelstva 4,18 % hlasů (tj. 58 930 hlasů). Pro překročení 5% hranice by přitom strana potřebovala získat minimálně 70 450 hlasů, tj. o 11 520 hlasů více než získala. Již na první pohled je tedy zřejmé, že i pokud by tvrzení navrhovatele byla pravdivá a skutečně došlo k chybnému sečtení volebních hlasů pro dotčenou volební stranu ve volebním okrsku 8084, nemohla by tato chyba dosáhnout takové intenzity, aby měla vliv na celkový výsledek hlasování (i pokud by soud připustil tvrzení navrhovatele, že kandidáti na kandidátním místě 26 – 45 měli pravděpodobně obdržet stejný či podobný počet hlasů jako kandidát s nejvyšším počtem hlasů v dané straně v daném okrsku, zvýšil by se celkový zisk volební strany pouze o 240 hlasů). Z uvedených údajů je tedy zřejmé, že volební výsledek, jehož dosáhla Česká strana sociálně demokratická, nepostačoval k zisku místa zastupitele v Zastupitelstvu, a to v takové míře, kterou nemohlo ani případné pochybení okrskové volební komise v okrsku 8084 nijak ovlivnit. Uvedené pak ještě spíše platí pro volební stranu PATRIOTI PRO PRAHU 8, u které se mělo tvrzené pochybení dotýkat pouze jednoho kandidáta. Navíc, jak vyplývá z dále uvedeného, této volební straně byl chybně připsán vyšší počet hlasů, než který měla ve volbách obdržet, aniž by tato chyba měla jakýkoli vliv na výsledek hlasování, pročez ani případné pochybení stran odevzdaných hlasů pro jednoho jejího kandidáta ve volebním okrsku 8084 nemohlo na volebním výsledku dotčené volební strany nic změnit, maximálně mohlo korigovat jiná pochybení volebních orgánů. A případné pochybení nemohlo mít vliv ani na pořadí zvolených kandidátů, neboť dotčená kandidátka na 45. místě kandidátní listiny dané volební strany by s ohledem na výsledek celé strany v celém obvodu potřebovala ke zvolení zastupitelkou obdržet minimálně 1941 hlasů, tj. o 435 více než ve volbách získala. Ve volebním obvodu 8084 přitom bylo odevzdáno pouze 294 obálek, takže v extrémním a těžko představitelném případě, kdy by všichni voliči hlasovali pro tuto kandidátku, by ani tento počet hlasů neovlivnil celkové výsledky hlasování z hlediska zisku mandátů zastupitelů v rámci předmětné volební strany.

Jelikož tedy platí, že volební soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tzv. absolutní zmatky volebního řízení), tj. takové porušení ustanovení volebního zákona,

kteřé by mělo za následek automatické zrušení voleb, volby kandidáta nebo hlasování, všechny možné vady a pochybení je v tomto smyslu třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování, a to podle principu proporcionality (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2007, sp. zn. II. ÚS 37/07), neshledal soud důvodnost uváděných námitek do takové míry, že by bylo nezbytné vyslovit neplatnost dotčeného hlasování. Nebyl totiž naplněn základní předpoklad pro přehodnocení volebního výsledku, tj. objektivní příčinná souvislost mezi možnou volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možná příčinná souvislost mezi touto volební vadou a složením zastupitelského sboru.

IV. b)

Dále se soud zabýval tvrzenou nezákonností spočívající ve skutečnosti, že za volební stranu „PATRIOTI PRO PRAHU 8“ kandidovala osoba, která neměla v době konání voleb trvalý pobyt na území dotčeného městského obvodu.

Ze zápisu o výsledku voleb do Zastupitelstva je zřejmé, že volební strana č. 2 – PATRIOTI PRO PRAHU 8 – získala tři mandáty. Mezi zvolenými se P.J. nenachází, je uveden mezi náhradníky volební strany č. 2 – PATRIOTI PRO PRAHU 8 na 5. místě se ziskem 1795 hlasů.

Z výše citovaného § 5 odst. 1 volebního zákona vyplývá, že pro to, aby mohla určitá osoba být volena v určité městské části hl. m. Prahy, zde v městské části Praha 8, musí být v den voleb v této městské části, tedy v obvodu městské části Praha 8, přihlášena k trvalému pobytu.

Soudem bylo ověřeno, že P.J., který byl uveden jako kandidát pro volby do Zastupitelstva na kandidátní listině volební strany PATRIOTI PRO PRAHU 8, neměl v den voleb trvalý pobyt v obvodu městské části Praha 8, nýbrž v obvodu městské části Praha 6. Je tedy zřejmé, že tím došlo k porušení uvedeného ustanovení § 5 odst. 1 zákona o volbách a volba kandidáta P.J. je neplatná, protože nesplňoval jednu ze zákonem stanovených podmínek, a to trvalý pobyt v obvodu městské části Praha 8. Proto výrokem I. soud vyslovil neplatnost volby kandidáta volební strany PATRIOTI PRO PRAHU 8 P.J.

S přihlédnutím k uvedenému zjištění a závěru, obrátil se městský soud na Český statistický úřad se žádostí o přepočítání výsledku voleb a o vypracování modelu volebního výsledku ve volbách do Zastupitelstva s vyloučením volebního výsledku kandidáta P.J.

Český statistický úřad sdělením ze dne 26. 10. 2018 č. j. CSU-03186/2018-03 uvedl, že na základě zadání Městského soudu v Praze provedl přepočítání výsledků voleb do Zastupitelstva se závěrem, že nedošlo k žádné změně, která by měla vliv na rozdělení mandátů. Zůstalo by zachováno původní rozdělení mandátů jednotlivým volebním stranám i pořadí zvolených členů zastupitelstva. Ke změně by došlo pouze v pořadí náhradníků, kdy výše zmíněný kandidát by nebyl pátým náhradníkem a pořadí všech, kteří byli za ním, by se posunulo o jedno místo vpřed. Volební strana by měla 41 náhradníků.

Na základě uvedeného přepočtu získaných hlasů, provedeného Českým statistickým úřadem, soud vyslovil výrokem II., že počet mandátů volebních stran se nemění, a výrokem III. stanovil nové pořadí náhradníků, když stávající náhradníci pod

číslem 6 a následujících se posouvají o jedno místo dopředu. S přihlédnutím k závěru Českého statistického úřadu, který byl učiněn na základě přepočtu výsledku voleb, že by zůstalo původní rozdělení mandátů jednotlivým volebním stranám i pořadí zvolených členů Zastupitelstva městské části Praha 8 zachováno, soud ve zbytku návrh zamítl.

V.

S ohledem na výše uvedené soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn podle § 93 odst. 4 soudního řádu správního, podle něhož právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků nárok.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je kasační stížnost nepřipustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

V Praze dne 5. 11. 2018

JUDr. Karla Cháberová v. r.
předsedkyně senátu